

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

Силабус навчальної дисципліни

«Урологічні та нефрологічні синдроми при системних захворюваннях»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ECTS.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра загальної, військової та дитячої хірургії з курсом урології та офтальмології. Одеса, вул. Пастера 9, пров. Валіховський, 5, Багатопрофільний медичний центр ОНМедУ. 1 хірургічне відділення, 2 хірургічне відділення
Викладач (-і)	д.мед.н. професор Костев Ф.І.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Білаш Оксана Вікторівна, завуч кафедри 093-848-4048 Ільїна-Стогнієнко Вікторія Юріївна, відповідальна за організаційно виховну роботу кафедри 067-971-21-05 Жебраковська Марина Юріївна, старший лаборант кафедри 050-316-10-91 E-mail: surgdep@onmedu.edu.ua ; prof.kostev@gmail.com Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - охоплює вивчення основних етіологічних та патогенетичних факторів виникнення хвороб видільної системи при системних захворюваннях, закріплює основи клінічного обстеження хворого, основні симптоми та синдроми та методики їх оцінювання, клініко-діагностичну інтерпретацію показників найважливіших лабораторно інструментальних досліджень в нормі та при хворобах; володіння навичками опитування, визначення принципів та характеру лікування і профілактики розвитку ускладнень при системних захворюваннях, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги, визначення тактики ведення хворого при коморбідній патології, ведення медичної документації, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, прийняття обґрунтованого рішення, здатність працювати в команді, діяти соціально відповідально та свідомо.

Мета дисципліни: поглиблення теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клінічних проявів недостатності функції нирок, удосконаленні і засвоєнні практичних навичок, набутті професійного рівня готовності майбутніх лікарів до самостійної роботи з хворими, що страждають на гострі та хронічні ураження нирок.

Завдання навчальної дисципліни:

- визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в галузі нефрології;
- мати уявлення про будову і функції нирок;
- класифікувати хвороби нирок; визначати стадію хронічної хвороби нирок;
- проводити опитування і клінічне обстеження хворих із хворобами нирок при системних захворюваннях і аналізувати їх результати; виявляти клінічні варіанти та ускладнення хвороб нирок;
- визначати етіологічні та патогенетичні чинники хвороб нирок при системних захворюваннях;
- призначати лабораторне та інструментальне обстеження хворих з хворобами нирок при системних захворюваннях, використовуючи новітні методи дослідження;
- на підставі оцінки результатів лабораторного та інструментального обстеження, проводити диференційний діагноз, обґрунтовувати та встановлювати клінічний діагноз хвороб нирок при системних захворюваннях;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

- визначати необхідний режим праці та відпочинку, знати особливості лікувального харчування під час лікування хвороб нирок при системних захворюваннях;
- призначати найсучасніше ефективне лікування, в тому числі прогнозомодифікуюче, хвороб нирок при системних захворюваннях;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- анатомію та фізіологію нирок, сучасні методи дослідження їх функціонального стану;
- етіологію, патогенез, класифікацію та клінічні прояви захворювань нирок при системних захворюваннях;
- особливості перебігу пієлонефритів, тубулоінтерстиційного нефриту, гломерулонефритів, вовчакового нефриту, нефропатій при системних васкулітах та антифосфоліпідному синдромі;
- критерії діагностики, диференційної діагностики та стадіювання хронічної хвороби нирок;
- принципи профілактики, консервативного лікування та нирковозамісної терапії;
- особливості ведення пацієнтів із гострим пошкодженням нирок та хронічною нирковою недостатністю;
- основи медичної етики, деонтології та міждисциплінарної взаємодії при веденні нефрологічних хворих.

Вміти:

- проводити опитування та клінічне обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок;
- виявляти основні клінічні симптоми, синдроми та ускладнення нефрологічної патології;
- призначати та інтерпретувати результати лабораторних і інструментальних методів дослідження;
- проводити диференційну діагностику та обґрунтовувати клінічний діагноз;
- визначати стадію хронічної хвороби нирок і оцінювати функціональний стан нирок;
- складати план лікування, профілактики та реабілітації пацієнтів із нефрологічною патологією;
- визначати показання до нирковозамісної терапії та тактику ведення хворих із гострим пошкодженням нирок;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

- надавати невідкладну допомогу при ургентних нефрологічних станах;
- вести медичну документацію та працювати в мультидисциплінарній команді;
- приймати обґрунтовані клінічні рішення з дотриманням принципів етики, біоетики та деонтології.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Історія становлення нефрології як науки. Анатомічна будова та функції нирок. Основні та додаткові методи дослідження функцій та стану нирок. Сучасні методи діагностики хвороб нирок.

Тема 2. Вроджені та спадкові хвороби нирок. Визначення. Класифікація. Клінічні прояви. Інструментальні та лабораторні методи діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування.

Тема 3. Пієлонефрити. Визначення. Роль інфекції при запальних захворюваннях нирок та сечовивідних шляхів. Класифікація. Клінічні прояви. Інструментальні та лабораторні методи діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 4. Тубулоінтерстиційний нефрит. Визначення. Етіологія. Патогенез. Клінічні прояви. Критерії діагностики та диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 5. Гломерулонефрити: сучасні підходи до діагностики та лікування. Особливості ведення хворих з сечовим та нефротичним синдромами.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

Тема 6. Ураження нирок, обумовлені системними васкулітами. Етіологія. Патогенез. Клінічні прояви. Діагностика. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Прогноз та працездатність.

Тема 7. Вовчаковий нефрит. Патогенез. Клінічні прояви. Критерії діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування.

Тема 8. Ураження сечостатевої системи при синдромі (хворобі) Бехчета: Етіологічні фактори. Патогенез. Ускладнення. Клінічні ознаки, діагностика та лікування.

Тема 9. Нефропатії при антифосфоліпидному синдромі. Патогенез. Клінічні прояви. Критерії діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування.

Тема 10. Мієломна нефропатія. Етіологія. Патогенез. Клінічні прояви. Діагностика. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Прогноз та працездатність.

Тема 11. Вторинна артеріальна гіпертензія. Причини виникнення та особливості клінічного перебігу вторинної артеріальної гіпертензії у нефрологічних хворих; сучасні рекомендації щодо лікування.

Тема 12. Гостре пошкодження нирок. Етіологічні фактори. Патогенез. Класифікація. Клінічні прояви. Критерії діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування.

Тема 13. Хронічна ниркова недостатність. Визначення. Етіологічні фактори. Патогенез уражень органів та систем, їх клінічні прояви. Класифікація. Клінічні прояви та зміни лабораторних показників залежно від стадії. Критерії діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення.

Тема 14. Методи замісного ниркового лікування. Методи консервативного та замісного лікування у хворих з хронічною хворобою нирок. Лікування залежно від стадії та ренопротекція. Нирковозамісна терапія: гемодіаліз, трансплантація нирок. Показання та протипоказання до нирковозамісної терапії, ускладнення. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/19. Видавництво Практична Медицина, Краків, Польща – 1632с.

2. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1-8: підручник. За ред. Л.В. Глушка, С.В. Федорова, І.М. Скрипника та ін. 2019. 584 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

3. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. Том 2. Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. Вінниця: Нова Книга. 2017. 784 с.
4. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи. Нормативні показники. Тракткування змін. За ред. Мостового Ю. М. Київ, Центр Державного земельного кадастру. 2019. 800 с.
5. Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Stra-chan Richard Hobson. Elsevier. 2018.1440p.
6. USMLE Step 2 CK Lecture Notes 2017: Internal Medicine (Kaplan Test Prep). - 2016. - Published by Kaplan Medical. - 474 p.

Додаткова:

1. Пасечніков С.П., Зайцев В.І. Сучасні проблеми урології у практиці сімейного лікаря: довідник лікаря. Київ: ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», 2015. 126 с.
2. Наказ МОЗ України від 11.02.2016 р. № 89. Уніфікований клінічний протокол вторинної (спеціалізованої) та третинної (високо спеціалізованої) медичної допомоги. Лікування пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії: діагностика стану та корекція порушень фосфорно-кальцієвого обміну.
3. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики: навчальний посібник. А.С. Свінціцький, О.О. Абрагамович, П. М. Боднар та ін. К.: ВСП «Медицина»; 2014. 1272 с.
4. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії: довідник-посібник. За ред. Ю. М. Мостового. Вінниця. 16-те вид., доп. і пере- роб. К.: Центр державного земельного кадастру; 2014. 679 с.
5. Уніфікований клінічний протокол вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при лікуванні пацієнтів з хронічною хворобою нирок V стадії інтермітуючого гемодіалізу. 2016.
6. Пиріг Л.А., Іванов Д.Д., Таран О.І. та ін. Нефрологія: національний підручник. /за ред. Л.А. Пирого, Д.Д. Іванова. Донецьк: Заславський О. Ю.; 2014. 315 с.
7. Нефрологія: Національний підручник / За ред. Л. В. Пирого, Д. Д. Іванова. Київ, 2014. 314 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

Самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології та офтальмології

наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.